

*Антоніо ГАЗЗАНТІ ПУЛЬЄЗЕ ДІ КОТРОНЕ,
Надзвичайний і Повноважний Посол
Суверенного військового ордену госпітальєрів
Святого Іоанна Єрусалимського, Родосу і Мальти*

ПСИХОСОЦІАЛЬНА ПІДТРИМКА: НОВИЙ ВИКЛИК ДЛЯ ГУМАНІТАРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Насамперед хочу принагідно висловити вдячність генеральному директорві ГДІП пану Павлу Кривоносу і всім його колегам за безцінну підтримку Посольства Суверенного Мальтійського Ордену в Україні в організації низки культурних та благодійних заходів.

2018 і 2019 роки є етапними для відносин Суверенного Мальтійського Ордену й України. 2018 року наші держави відзначили 10-річчя зі встановлення дипломатичних відносин. Ця подія також стала можливістю опублікувати пам'ятне видання під назвою «Суверенний Мальтійський Орден і Україна: 10 років дипломатичних відносин, 27 років служіння нужденним», яке узагальнює численні напрями діяльності Мальтійського Ордену в Україні з 1991 року.

Проте саме у 2019 році уряди наших держав уклали першу Угоду про співпрацю щодо сприяння гуманітарній діяльності Мальтійського Ордену в Україні. Із правового і формального погляду, це стало історичним моментом виняткової ваги, який свідчить про тривалу і плідну співпрацю між Мальтійським Орденем та Україною.

Важливо вчергове підкреслити, що Мальтійський Орден працює в Україні з 1991 року і його пильна увага зосереджена на допомозі нужденним і хворим, дітям і сиротам – найуразливішим частинам населення. Починаючи з 2015 року, Орден розгортає свою діяльність і на Сході країни довкола найгостріших осередків гуманітарної кризи. На цих територіях Мальтійський Орден разом із його підрозділами, медичним, парамедичним персоналом і волонтерами надає важливу підтримку з психологічної реабілітації близько 15 тисячам осіб.

Хотілося б наголосити на цьому аспекті і пояснити його суть. У багатьох країнах, зокрема й східноєвропейських, питання психічного здоров'я завжди було предметом підвищеної уваги. Завдяки діяльності Всесвітньої організації охорони здоров'я та різноманітним соціальним проектам щодо психосоціальної підтримки, рівень розуміння такої проблематики в Україні зріс. Гуманітарна організація «Мальтійська служби допомоги» у співпраці з «Мальтізер Інтернешнл» опікується проектом, спрямованим на розвиток і підтримку психосоціальної допомоги внутрішньо переміщеним особам у Києві та околицях, а також у східних регіонах України – Луганську та Донецьку. Було засновано кілька центрів психосоціальної реабілітації, укомплектованих персоналом з місцевих спеціалістів, волонтерів і працівників, найнятих серед внутрішньо переміщених осіб. У процесі реалізації проекту цільова аудиторія надання допомоги поступово збільшилася і була розповсюджена на місцевих жителів.

Загалом, проведення кількісного аналізу та оцінювання програм психічного здоров'я і психосоціальної підтримки є досить складним. Однією з причин є те, що психічне здоров'я є табуованою темою, а тому кількість тих, хто готовий говорити про свої складнощі в цьому контексті обмежена. З іншого боку, статистика щодо психічного здоров'я є малодоступною, а її висвітлення за допомогою кількості вилікуваних чи доказів зниження смертності не дає повної картини. З огляду на це найважливішим показником є зменшення кількості самогубств. Попри те, що повністю достовірної інформації немає, попередні оцінки здебільшого виходили з кількісних показників і менше – з якісних.

Із липня 2015 року команда з 80 фахівців працює в центрах психологічної реабілітації під егідою Мальтійської служби допомоги на Сході України та в Київській області. Такі центри працюють у Маріуполі, Волновасі, Северодонецьку, Щасті, Краматорську, Дружківці, Покровську, Южноукраїнську та Києві, де внутрішньо переміщеним особам надають безкоштовну юридичну, психологічну та соціальну підтримку, а державні службовці, соціальні працівники та волонтери здобувають знання і навички з психосоціальної реабілітації на тренінгах, семінарах і круглих столах. Кожен має можливість ознайомитися з правилами надання психологічної або першої медичної допомоги. Персонал центрів включає психологів, психотерапевтів, соціальних працівників і юристів, дехто з яких працює у міжнародних організаціях або спеціалізованих робочих групах місцевого або державного рівня. У своїй діяльності центри керуються міжнародними стандартами та дієвими підходами, включно з досвідом організації з підвищення стійкості громади «Ізраїльська коаліція травми», норми ВООЗ та ЮНІСЕФ. Проект реалізують спільно з громадською організацією «Українська асоціація фахівців з подолання наслідків психотравмуючих подій» та Національним університетом «Києво-Могилянська академія».

У 2016 році під час державного візиту до психореабілітаційного центру в Слов'янську відвідали троє міністрів закордонних справ: Павло Клімкін, Франк-Вальтер Штайнмайер та Жан-Марк Еро, які обмінялися думками з працівниками установи та учасниками наших різноманітних реабілітаційних програм.

Завдяки нашим партнерам – членам Ротарі клубу зі Швейцарії – Мальтійська служба допомоги організувала реабілітаційну програму для дітей зі Сходу України та «сірої зони», які прибували до Львова невеликими групами разом зі своїми вихователями і психологами, що працювали з ними раніше. Мальтійська служба допомоги організувала для гостей насичено та цікаву програму, завдяки чому для багатьох із них подорож стала не лише веселою і захопливою пригодою, а й засобом повноцінної реабілітації й соціалізації, який непомітно змінював дитячу свідомість.

У зв'язку з цим хотілося б поділитися деякими подробицями нашого проекту в Донецькій і Луганській областях, керованих із центрального відділу, розташованого в Києві. Як уже зазначалося, головною ціллю проекту є покращення умов життя не лише внутрішньо переміщених осіб, але й спільноти, яка приймає їх, для створення мирного і життєздатного суспільства. Проект включає індивідуальну допомогу, яка надається безпосередньо жертвам конфлікту; навчання і нагляд службовців, які надають психосоціальну підтримку, а також втілення здатності до реагування компетентних місцевих служб за потреби завдяки їх активній участі у заходах та подіях, які розвивають суспільну та громадянську самосвідомість.

Ми докладаємо всіх зусиль для психосоціальної реабілітації жертв конфлікту в Україні вздовж лінії розмежування і підвищення потенціалу місцевого населення в подоланні його психосоціальних наслідків.

Проведені в рамках проекту заходи також дуже важливі для поширення інформації на тему психосоціальної підтримки і психічного здоров'я. Було організовано масові заходи з розповсюдження знань щодо психосоціальної взаємодії для надання допомоги, у яких взяли участь понад 6000 осіб.

У центрах Мальтійської служби допомоги є широкий спектр реабілітаційних заходів і курсів терапії. Охочі можуть обирати між індивідуальними і груповими сеансами та консультаціями, які спрямовані на обговорення повсякденних тем; допоміжними курсами, серед яких відвідання театру, шиття й уроки кулінарії. Наші пропозиції значно спрямовані на активізацію і розвиток взаємної допомоги між відвідувачами центру. На цьому напрямі зосереджено близько 5 800 осіб. Ба більше, у нашому розпорядженні є мобільні групи, які працюють у віддалених районах.

Проект також включає організацію курсів з підвищення кваліфікації службовців і контролю за психосоціальними та психотерапевтичними методами, які застосовують місцеві психологи і соціальні працівники. Серед них – щоденні тренувальні курси, семінари та серії конференцій. У районах реалізації проекту також проводять опитування та інтерв'ю з персоналом і волонтерами для забезпечення якісної роботи.

Цей і багато інших напрямів діяльності свідчать про готовність Мальтійського Ордену покращувати гуманітарне становище в Україні у співпраці з центральними та місцевими органами влади, а також українськими та міжнародними організаціями. Я переконаний, що в майбутньому робота в цьому напрямі стане ще більш активною і плідною завдяки незмінній цілеспрямованості та самовідданості всіх, хто працює в установах Ордену.